

Poetično odpiranje srca

Dnevnik, 19.1.2019, Gregor Butala

V Lutkovnem gledališču Ljubljana bodo nocoj premierno uprizorili predstavo *Mali princ* v režiji Yulie Roschina. Tokratna postavitev enega najbolj priljubljenih del svetovne literature prinaša nekoliko drugačen pogled na znano vsebino, saj se osredotoča predvsem na čustva in intimne odnose.

»Kdor hoče videti, mora gledati s srcem. Bistvo je očem nevidno.« To je skoraj zagotovo najbolj znamenit citat iz drobne knjižice *Mali princ*, ki je v več kot sedemdesetih letih od svojega nastanka že zdavnaj postala sodobna klasika. Najbolj slovito delo francoskega pisatelja in pilota Antoina de Saint-Exupéryja (1900–1944) je svojevrstna, elegična mešanica avtobiografskih motivov, povesti za otroke, filozofskih drobtinic, ironičnih družbenih premislekov in preprostih, toda elegantnih avtorjevih ilustracij; s tenkočutnim, a domiselnim premlevanjem vprašanj o življenju, smrti, ljubezni in smislu (dovolj je že, da se spomnimo podobe boe, ki prebavlja slona, na kateri vsi tisti, ki so postali slepi za lepoto sveta, vidijo le navaden klobuk) je osvojila generacije po vsem svetu.

Zgodba za vsakogar

Saint-Exupéry je *Malega princa* (tako kot še dva druga svoja osrednja romana) napisal med bivanjem v New Yorku, kamor se je zatekel med drugo svetovno vojno. Knjiga, ki je bila sprva zamišljena za otroško občinstvo, je izšla leta 1943; kmalu po tistem se je avtor pridružil francoskim odporiškim silam v severni Afriki ter julija 1944 izginil med izvidniškim poletom nad Sredozemskim morjem; ostanke njegovega letala so našli šele več kot pol stoletja pozneje.

Večplastnost dela je prve bralce in kritike nekoliko zmedla, saj ni bilo jasno, komu natančno je ta na videz otroška knjiga pravzaprav namenjena; a že kmalu je postalo jasno, da gre za besedilo, ki lahko s svojo poetičnostjo, nenavadnostjo in slogovno izbrušenostjo pritegne tako predšolske otroke kot odrasle. Na začetku je bil odziv sicer razmeroma medel, toda *Mali princ* je iz leta v leto postajal bolj priljubljen, dobival nove in nove bralce ter postopno postal ikona. Danes je delo prevedeno v več kot 300 jezikov in velja (skupaj s

Collodijevim *Ostržkom*) za najpogosteje prevajano leposlovno delo na svetu; v nekaterih jezikih obstaja več kot 50 različnih prevodov, slovenski je delo Ivana Minattija.

Vrtnica, ki je posebna

Mali princ je doživel nešteto filmskih in odrskih priredb; aktualna postavitvev na odru Lutkovnega gledališča Ljubljana, gre za dramsko predstavo, ki jo režira **Yulia Roschina**, pa je nastala na podlagi priredbe **Jere Ivanc**. »V procesu se je besedilo potem še nekoliko spremenilo, odrasle like smo črtali, osredotočili smo se na zgodbo o odnosu med Malim princem in vrtnico,« pojasnjuje režiserka.

Za ta korak jih je navdihnilo avtobiografsko besedilo *Spomini vrtnice* pisateljve žene Consuelo, prav tako umetnice. Na splošno velja, da je bila Saint-Exupéryju ravno ona model za nečimrno, razdražljivo in pozornosti željno cvetlico, ki v Malem princu vzbuja tako občudovanje kot tesnobo, v svojih spominskih zapisih (ki so jih odkrili šele dvajset let po njeni smrti leta 1979 ter jih pozneje uredili za objavo) pa je popisala njun burni, nevsakdanji, celo nekoliko patološki odnos. »Gre za resnično močno, poetično pisavo, ki spominja na nekakšno ljubezensko pismo izginulemu soprogu,« ugotavlja Yulia Roschina. »In zazdelo se nam je, da je treba *Malega princa* brati ter razumeti predvsem skozi njuno razmerje, pri obeh zaznamovano z občutkom ujetosti. Čeprav sta se imela rada, nekako nista mogla priti povsem skupaj, nenehno sta se zblíževala in oddaljevala.«

Tako je nastala predstava s podnaslovom *Pesem o ljubezni*, namenjena predvsem starejšim otrokom in odraslim, ki se seli v intimni prostor likov iz *Malega princa* ter skozi že znane dialoge tematizira odnose in življenjska razmerja. »Pravzaprav smo si zadali precej težavno nalogo, vse se dogaja v nekakšnem medprostoru, in to občutje lebdenja smo morali prenesti v ustrezen gledališki jezik; predstava hkrati gradi na čustvih in izvedbeni natančnosti, kar je izrazito zahtevna kombinacija,« še dodaja režiserka.